

LA MASÍA

A mon car amich lo jove artista En Francisco Amigó y Pla.

Patria, Fides, Amor.

Allá la veig! De feixes y boscos rodejada,
ab sos pallers que daura del sol ponent la llum.
Ja veig ses parets blanques, sa rústega teulada,
sa negra xemeneya que de la llar sagrada
al cel aixeca 'l fum.

Després de llarga ausencia, després de trista espera
¡qué bell es descobrirla sobre 'l nadiu terreny!
¡coneixer la porxada, les establies, l' era,
y veurer entre boyres alsars' al seu darrera
les cimes del Montseny!

Masía dels meus avis, la bella recordansa
del temps de l' infantesa me porta á ton recès;
de les ciutats y viles ma joventut se 'n cansa.
¡Anyor eixa teulada! ¡Qué trista es l' anyoransa,
Deu meu, qué trista qu' es!

Mes ah! ja se m' arrima fressosa la maynada,
la fosca veu de l' avi quan entro ja conech,
y d' entre les panotxes y brossa de l' entrada
á entrebancarme surten los polls d' una llocada
que pican lo gra sech.

¡Ja soch á dins! ¡Benhajas maysó de recorts plena,
 marcada per la petja de cent generacions,
 hont riu la pau serena,
 y fins als llunyans segles s' allarga la cadena
 de nostres tradicions!

Al respirar ta flayra senzilla y montanyana,
 dels teus honrats pagesos al apretar les mans,
 mon cor que 's mustigava ¡cóm va prenent ufana!
 ¡Ja veig á Catalunya! ¡Ja tinch sanch catalana!
 ¡Ja soch lo qu' era abans!

Senyal de fé senzilla que l' esperit conforta,
 la creu de palma seca, l' estampa de paper
 encara veig plantades darrera de la porta,
 y fora la finestra penjar la branca morta
 de benehit llorer.

Atret ja pe 'l dolcíssim repós de la vesprada
 de les vehines feixes arriba 'l bon hereu,
 la roja barretina damunt del front girada,
 la manta á les espatlles, al coll la dura aixada,
 y l' espadenya al peu.

També van recullintse les negres orenelles
 als nius de la porxada qu' esbulla 'l ventijol;
 los llauradors arriban davant de les parelles,
 y 'l pastoret alegre que tanca les ovelles
 reüla 'l fluviol.

Ja es fosa la celistia. La nit encantadora
 esten sobre la terra son estrellat mantell.
 La porta está tancada, los gossos lladran fora,
 y 'l jay mena 'l rosari que tots seguim á l' hora
 sentats al voltant d' ell.

Resades les cinch denes, la Salve y Lletanía,
 comensa un nou rosari tot ell plé de recorts,
 perquè ab los Pare-nostres que 'ls resa cada dia,
 després dels sants y santes, la gent de la masía
 recorda als que son morts.

Aixó entristeix la vetlla; mes ja les estovalles
 llevades de la taula, com la familia ensemps,
 aprop del foch ressonan converses y rialles,
 y l' avi per distraurens hi conta les rondalles
 y gestes d' aquell temps.

¡Ab quin plaher respiro l' olor de la rehina
 dels tronchs de pi nuosos que creman encreuhats,
 y veig com va llepantlos la flama serpentina,
 que com resplendent auba de gloria m' il-lumina
 l' escond dels meus passats!

¡L' escond que va corcantse; més mostra sa grandesa
 en la superba amplada del negre respatller;
 muralla que defensa la santa llar encesa,
 escola hont la familia té la virtut apresada
 del avi rondaller!

Encara 'm sembla veure la testa tremolosa
 de la pobre velleta sentada al séu recó,
 quan totes les vetllades contantnos qualque cosa
 filava 'l lli blanquíssim. Avuy veig la filosa...
 mes la velleta no.

A la claror rojenca del foch que guspireja
 la vida de familia llavors me sonriu,
 y veig noyets que dorman, un cap que ja blanqueja,
 y honrades fesomies que no ennegri l' enveja
 sinó 'l sol del estiu.

Al peu del pilar rónech, que d' ombra s' arrebossa,
 fa mitxa una donzella que res no gosa á dir,
 y baixa 'ls ulls á terra mirant cremar la bossa.
 Avuy ja no li penja la llarga trena rossa;
 avuy ja es per cullir.

Matí de cada festa quan va á missa primera
 ja sé que 's torna roja puig té molts miradors,
 ja sé que sa finestra fa olor de primavera,
 perquè sempre que l' obra llevantsé matinera
 hi troba un pom de fiors.

En lo carmí puríssim que li tenyeix la cara
llegesch tot un poëma d' amor y castedat.
¡Ditxós lo cor del home que 'l tálam li prepara,
perqué sent molt hermosa, es més hermós encara
son cor immaculat!

Veyent les seves galtes ja mitx avergonyides
aixeco 'ls ulls enlayre com d' ella fent descuyt,
y veig vigues cremades y pedres ennegrides
hont va quedar escrita per flames atrevides
la guerra del any vuyt.

Llavores me recordan los fets d' aquella guerra;
s' aixeca entre fumera l' incendi resplandent,
y desde les valls fondes als singles de la serra
quan passen los francesos va deixondint la terra
lo toch de sometent.

Y mentres tots s' adorman al cap de poca estona
de llarga treballada rendits al pes feixuch,
jo lo llorer flayrejo de l' immortal corona
que volta les antigues muralles de Girona
y 'ls penyalars del Bruch.

Mes ah!—me dich á soles—¿hont es nostra nissaga?
¿hont son avuy los émuls del fet dels numantins?
¿aixís entre nosaltres lo foch antich s' apaga?
Ah, no; la blanca sendra de nostra llar l' amaga.
¡La patria es aqui dins!

Aquí, sota aquest sostre fumat de la masia
hont hi fan niu encara les tradicions payrals;
y ay! si á endogalarnos un estranger venfa,
que 'l bras qu' ara treballa lo ferro aixecaría
per rómprer los dogals!

¡No es morta Catalunya! mon esperit respira
l' alé de sos herbatges, rouredes y pinars;
sos cántichs y llegendes ressonan en ma lira,
y crema dins mon ésser encara una guspira
de ses antigues llars.

Masfa dels meus avis, quan era un noyet tendre,
tot escoltant rondalles de jays y de pastors,
per animar mos cántichs d' aquí la vareig pendre.
Que no s' apagui, donças, y fes que puga encendre
ab ella 'ls altres cors.

De quan te desenteula la forta tramontana
lo crit salvatge donam per dir á tots:—¡Mireu,
aquí 'l seu tronch arrela la *Patria* catalana,
aquí l' *Amor* cull roses, aquí la *Fé* cristiana
esten l' ombra de Deu!

